

NÁRODE!

ktorý si pred veky skolčoval pralesy hômatých
Uhôr,
na holiach karpatských spevavo pásaval čriedy
i lemeš oráci tvrdými dlaniami tlačieval v úhor,
by v lete bohaté obilie spevavo mohlo byť sžato,
klaňal sa kráľovi dobrému, z vlastného rodu a krve,
uvítal prorokov slovanských, počúval ľúbzné hlasy,
s junáckou odvahou mladistvo prežíval dni svoje
prvé,
veselo, bujare, tak, ako o jare...
Národe, pamätáš d'aleké, báječné, detinné časy?

Národe,

ktorému pod vrahov kopyty synovia nevoľno mreli,
otcovia hájili ohnisko, spínajúc posledné sily,
kým matky úbohé preklínali musely pôrodu bolesť
a dcéry, splašené gazely, v húštinách lesov sa kryly,

ktorý si mzdu časov krvou a horkými slzami splácal,
cudzincom prinášal chlieb svoj i deti a sily i krásy,
ktorý si za veky krvácal a ešte nevykrvácal,
bičami šľahaný, túžbami zmietaný...
Národe, či môžeš zabudnúť ukrutné, otrocké časy?

Národe,

ktorý si ľúbzným hlaholom vyspieval odveké žiale,
zo srdca vyronil túžoby slobody, slávy a svetla,
prorockým videním zvestoval dobu, čo tak nenadále
zablesla ľúbzne tebe, kým odporcov rachotom
zmietla,
pred tebou slobodne stelú sa dedičné hole a polia,
pre teba ruda ich, pre tvoju stodolu zlatisté klasy —

— — — — —
Len či môžeš v otrocky schabelých údoch ti ešte raz
zbujariet vôľa
v mladistom plameni, hoc i o jasení...
Národe, či môžeš pochopiť, uvítať veľiké časy?

PIESEN

Reflexia

Hojže, bože, jak to teší,
keď sa junač navráti
z cudzích polí, zastane si
na domácej postati
v jeden tábor hrdý, smelý
v znaku vlastných práporov ...
Havrani sa osameli
zmenia v krdeľ sokolov.

Hojže, bože, jak to milé,
keď sloboda vracia sa
a okovy starobylé
s údov našich postriasa;
v snem susedov keď vystúpi
družiny shon veselý,
teplom slovenskej chalupy
zohreje sa svet celý.

Hojže, bože, jaká radosť,
keď kde svisly šediný,
ešte raz sa vráti mladosť
s ránom mladej otčiny.

Dumné péče přičnu, zhaslá
žiara očí vzbĺkne zas,
a hrud', v nájomníctve spľasla,
zdme sa slávou ešte raz.

Hojže, bože, jak to vznáša,
keď, čo žrelo národy,
zlým svedomím sprepadá sa
v peklo hriechu a škody,
a tie doby rozvinú sa,
čo ich pevcí vysnili,
až rozkošou zchvieť sa musia
sväté pevcov mohyly.

Hojže, bože, bože večný,
mraky nočné rozbité,
prijmí milo spev náš vďačný
na dňa nášho úsvite;
a nikdy sa neuchyľuj,
či to práca, či to boj —
bože, pomiluj, pomiluj
národ náš a národ svoj!

Slovenskí gazdovia, ktorí ste zem túto za rokov
 dvetisíc orali,
 nechabnúc v nádeji, snahe, hoc pluhy i prečasto
 zabrdly do skaly,
 ktorí ste znojom čiel zmáčali vyprahlú, suchú zem
 podľa slov Pisma.
 neraz i horkými slzami, bo bola nad rodóm pohoda
 prísna:
 mor plienil, hlad zival i vojny prečasté rodinu plienily,
 do hrobu zvonil čas, — však z práce rúk vašich
 predsa sme vyžili,
 vyžili, žijeme, keď sú už nad nami mrákavy rozbité, —
 hor' hlavu na rána nového úsvite!

Slovenskí gazdovia, ktorí ste v chalupách za rokov
 tisícky hájili
 poklad ten, ktorý nám v štedrosti sveril boh,
 jazyk náš premilý,
 čistunký, ako vzduch Tatry, a búrlivý, ako keď
 hromy rvú nad ňou,
 ktorý tak premnohý, nehodný syn rodu odvrhnul
 podlosťou zradnou,

odporci rvali ho z úst našich — i mizly, hynuly
 otcovské vety,
 predsa sa zachoval, vo vašich chalupách prechádzal
 s matiek na deti,
 i žije, žijeme, keď sú už nad nami mrákavy rozbité, —
 hor' hlavu na rána nového úsvite!

Slovenskí gazdovia, buďte nám vítaní tu v srdci
 nášeho národa,
 kam verní synovia od vekov chodili a ešte mnoho
 sa nachodia,
 i buďte vítaní v dome tom, v ktorom sa schádzali
 vodcovia národa,
 zkiad' znely prorocké slová tej kamennej viery,
 že prísť musí sloboda!
 Prísť musí, a príde, a prišla! zrodená z viery a borby
 a obetí! —
 osvieti role i chalupy, role i chalupy radostne osvieti,
 a tak žiť budeme, keď sú už nad nami mrákavy
 rozbité, —

hor' hlavu na rána nového úsvite!

Hej, hore háj, dolu háj, hej, zelená bučina!
 hej, ty moja slobodienka, hej, slovenská rodina!

Za ňu som bol zbojník, za ňu som ja zbíjal,
 za ňu čiernu vrahov krv ten trávniček popíjal.

Za ňu som ja zbíjal i odvisnul za ňu,
 hej, a ťažko, pre slobodu nedobojovanú.

Nedobojoval ja, dobojoval iný,
 hej, nejjeden jasný sokol z tej mojej družiny.

Tá moja družina, karabíny nabité,
 kým tá žije, nebohým ma nezvíte.

Hore háj, dolu háj, valaška sa blýska v ňom,
 to Jánošík zasa blúdi po háji zelenom.

Tá jeho valaška skrvavená sto razy,
 ak vrah zdvihne čiernu hlavu, ešte raz ho dorazí.

ANDANTE

Zmráka sa ticho v klávesoch,
ospalo blúdila ruky. Hráť.
A s kroka na krok smutnie pieseň,
a s kroka na krok smutniem sám.

Ďaleká, čudná naša pieseň.
Jej nezná tento cudzí svet.
A ja ju hrám a unikám,
a tohto sveta pre mňa — niet!

Však jednak, jednak smutnie pieseň
a jednak, jednak smutniem sám.

BALADA

Belie sa nebo i zem,
belejú obrysy striech,
po nebi luna sa klíže,
pod päťou vrždí sneh.

Len hory černia sa v dialave
i chodník, čo vedie k nim,
i ten, čo chodníkom kráča,
potulný tmavý stín.

Tie hory tmavé zvú ho, zvú,
jak azyl hriešnika,
hriešnika, ktorý nezavinil
a predsa odpyká.

Tie hory tmavé zvú ho, zvú,
ho neprestanú zvať —
on ide k nim, on ide k nim
a nevráti sa zpät.